

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 24. marca 2023*

„Predhodno odločanje – Člen 99 Poslovnika Sodišča – Delavci migranti – Brezposelnost – Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo – Socialna varnost – Člen 30 – Določitev pravice do denarnega nadomestila za brezposelnost – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 65(2) – Državljanica države članice, ki je opravljala dejavnost zaposlene osebe v Združenem kraljestvu – Prenehanje njene pogodbe o zaposlitvi po izstopu Združenega kraljestva in koncu prehodnega obdobja iz tega sporazuma – Pravica te državljanke do denarnega nadomestila za brezposelnost na podlagi zakonodaje te države članice po njenem povratku v to državo članico“

V zadevi C-30/22,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Administrativen sad Veliko Tarnovo (upravno sodišče v Velikem Tarnovu, Bolgarija) z odločbo z dne 20. decembra 2021, ki je na Sodišče prispela 12. januarja 2022, v postopku

DV

proti

Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalnia osiguritelen institut – Veliko Tarnovo,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, F. Biltgen (poročevalec) in N. Wahl, sodnika,

generalni pravobranilec: N. Emiliou,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za bolgarsko vlado M. Georgieva, T. Mitova in E. Petranova, agentke,
- za češko vlado O. Serdula, M. Smolek in J. Vlácil, agenti,
- za Evropsko komisijo D. Martin in N. Nikolova, agenta,

* Jezik postopka: bolgarščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi odločeno z obrazloženim sklepom v skladu s členom 99 Poslovnika Sodišča,

sprejema naslednji

Sklep

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 30 in 31 Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 2020, L 29, str. 7; v nadaljevanju: Sporazum o izstopu), ki je bil podpisan 24. januarja 2020 v Bruslju (Belgija) in Londonu (Združeno kraljestvo) ter je začel veljati 1. februarja 2020, in člena 65(2) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo DV in Direktor na Teritorialno podelenie na Natsionalnia osiguritelen institut – Veliko Tarnovo (direktor okrajnega oddelka nacionalnega zavoda za socialno varnost v Velikem Tarnovu, Bolgarija), ker ji je ta zavrnil izplačevanje dajatev za brezposelnost, potem ko ji je 29. marca 2021 prenehalo delovno razmerje v Združenem kraljestvu.

Pravni okvir

Pravo Unije

Sporazum o izstopu

- 3 Sporazum o izstopu je bil v imenu Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo odobren s Sklepom Sveta (EU) 2020/135 z dne 30. januarja 2020 (UL 2020, L 29, str. 1).
- 4 V šestem odstavku preambule tega sporazuma je navedeno:
„Ob priznavanju, da je treba zagotoviti vzajemno zaščito za državljane [Evropske u]nije in državljane Združenega kraljestva [Velika Britanija in Severna Irska] ter njihove družinske člane, kadar so uveljavljali pravice do prostega gibanja pred datumom, določenim v tem sporazumu, ter zagotoviti, da so njihove pravice iz tega sporazuma izvršljive in temeljijo na načelu nediskriminacije; ob priznavanju, da bi bilo treba zaščititi tudi pravice, ki izhajajo iz obdobj socialnega zavarovanja“.
- 5 Člen 7(1) navedenega sporazuma določa:
„Za namene tega sporazuma sklicevanje na države članice in pristojne organe držav članic v določbah prava Unije, ki se uporabljajo na podlagi tega sporazuma, vključuje Združeno kraljestvo in njegove pristojne organe, razen glede:

[...]

6 Člen 10(1)(a) istega sporazuma določa:

„Ta del se brez poseganja v naslov III uporablja za naslednje osebe:

(a) državljane Unije, ki so pred koncem prehodnega obdobja uveljavljali svojo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu v skladu s pravom Unije in tam še naprej prebivajo po koncu tega obdobja.“

7 Naslov III drugega dela Sporazuma o izstopu, naslovljen „Koordinacija sistemov socialne varnosti“, je sestavljen iz členov od 30 do 36 tega sporazuma.

8 Člen 30, od (1) do (4), tega sporazuma določa:

„1. Ta naslov se uporablja za:

(a) državljane Unije, za katere ob koncu prehodnega obdobja velja zakonodaja Združenega kraljestva, ter njihove družinske člane in preživele osebe;

[...]

(c) državljane Unije, ki prebivajo v Združenem kraljestvu in zanje ob koncu prehodnega obdobja velja zakonodaja države članice, ter njihove družinske člane in preživele osebe;

[...]

(e) osebe, ki ne spadajo v točke (a) do (d), vendar so:

(i) državljani Unije, ki ob koncu prehodnega obdobja opravljajo dejavnost kot zaposlene ali samozaposlene osebe v Združenem kraljestvu in zanje na podlagi naslova II [Uredbe št. 883/2004] velja zakonodaja države članice, ter njihovi družinski člani in preživele osebe
[...]

[...]

2. Za osebe iz odstavka 1 se ta naslov uporablja, dokler so neprekinjeno v enem od položajev iz navedenega odstavka, ki hkrati zadeva državo članico in Združeno kraljestvo.

3. Ta naslov se uporablja tudi za osebe, ki ne spadajo oziroma ne spadajo več v točke (a) do (e) odstavka 1 tega člena, vendar spadajo v člen 10 tega sporazuma, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.

4. Za osebe iz odstavka 3 se ta naslov uporablja, dokler imajo pravico do prebivanja v državi gostiteljici na podlagi člena 13 tega sporazuma ali pravico do dela v svoji državi dela na podlagi člena 24 ali 25 tega sporazuma.“

9 Člen 31(1), prvi pododstavek, navedenega sporazuma določa:

„Za osebe, za katere velja ta naslov, se uporabljajo pravila in cilji iz člena 48 PDEU, [Uredbe št. 883/2004] in Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta [z dne

16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL 2009, L 284, str. 1)].“

10 Člen 32(1)(a) istega sporazuma določa:

„Pravila, navedena v nadaljevanju, se uporabljajo v položajih, navedenih v nadaljevanju, v obsegu določenem v tem členu, kolikor se nanašajo na osebe, za katere se člen 30 ne uporablja oziroma ne uporablja več:

(a) ta naslov se za namene upoštevanja in seštevanja zavarovalnih dob, delovne dobe, dobe samozaposlitve ali obdobja prebivanja, vključno s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz takih obdobj v skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004, uporablja za naslednje osebe:

(i) državljane Unije, [...] za katere je pred koncem prehodnega obdobja veljala zakonodaja Združenega kraljestva, ter njihove družinske člane in preživele osebe;

[...]

za namene seštevanja dob se v skladu z [Uredbo št. 883/2004] upoštevajo obdobja, ki so bila zaključena tako pred koncem prehodnega obdobja kot po njem.“

11 Člen 126 Sporazuma o izstopu določa:

„Prehodno obdobje oziroma obdobje izvajanja se začne na datum začetka veljavnosti tega sporazuma in konča 31. decembra 2020.“

Uredba št. 883/2004

12 Člen 1(j) Uredbe št. 883/2004 določa, da v tej uredbi izraz „stalno prebivališče“ pomeni kraj, v katerem oseba običajno prebiva.

13 Poglavje 6 naslova III te uredbe, naslovljeno „Dajatve za brezposelnost“, vsebuje člene od 61 do 65a te uredbe.

14 Člen 61 navedene uredbe, naslovljen „Posebna pravila o seštevanju zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali samozaposlitve“, določa:

„1. Pristojni nosilec države članice, katere zakonodaja določa, da je pridobitev, ohranitev, ponovna pridobitev ali trajanje pravice do dajatev odvisna od dopolnitve zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali samozaposlitve, mora po potrebi upoštevati zavarovalne dobe, dobe zaposlitve ali samozaposlitve, dopolnjene po zakonodaji katere koli druge države članice, kakor da bi bile dopolnjene po zakonodaji, ki jo uporablja.

Če pa je po zakonodaji, ki se uporablja, pravica do dajatev odvisna od dopolnitve zavarovalnih dob, se dobe zaposlitve ali samozaposlitve, dopolnjene po zakonodaji druge države članice, ne upoštevajo, razen če bi se te dobe štele kot zavarovalne dobe, če bi bile dopolnjene v skladu z zakonodajo, ki se uporablja.

2. Razen v primerih iz člena 65(5)(a) je uporaba odstavka 1 tega člena pogojena s tem, da je v skladu z zakonodajo, po kateri je vložen zahtevek za dajatve, oseba nazadnje dopolnila:

- zavarovalne dobe, če ta zakonodaja zahteva zavarovalne dobe,
- dobe zaposlitve, če ta zakonodaja zahteva dobe zaposlitve, ali
- dobe samozaposlitve, če ta zakonodaja zahteva dobe samozaposlitve.“

15 Člen 65(2) in (5) te uredbe določa:

„2. Popolnoma brezposelna oseba, ki je med svojo zadnjo dejavnostjo zaposlene ali samozaposlene osebe stalno prebivala v državi članici, ki ni pristojna država članica, in še naprej stalno prebiva v tej državi članici ali se vrne v to državo članico, mora biti na razpolago službam za zaposlovanje v državi članici stalnega prebivališča. Brez poseganja v člen 64 je popolnoma brezposelna oseba lahko dodatno na razpolago tudi službam za zaposlovanje države članice, v kateri je opravljala svojo zadnjo dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe.

[...]

5. (a) Brezposelna oseba iz prvega in drugega stavka odstavka 2 prejema dajatve v skladu z zakonodajo države članice stalnega prebivališča, kakor da bi med opravljanjem zadnje dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe zanjo veljala ta zakonodaja. Te dajatve zagotovi nosilec v kraju stalnega prebivališča.

[...]“

Bolgarsko pravo

16 Člen 54a(1) Kodeks za sotsialnoto osiguriavane (zakonik o socialnem zavarovanju) (DV št. 77 z dne 16. septembra 2021, v nadaljevanju: KSO) določa:

„Pravico do dajatev za brezposelnost imajo osebe, za katere so bili v obdobju zadnjih 18 mesecev pred prenehanjem zavarovanja vsaj 12 mesecev vplačani prispevki za obvezno zavarovanje ‚za primer brezposelnosti‘ in ki:

1. so vpisane v evidenco brezposelnih oseb pri zavodu za zaposlovanje;
2. niso pridobile pravice do pokojnine na podlagi zavarovalnih dob in starosti v Republiki Bolgariji ali do starostne pokojnine v drugi državi, niso prejemnice znižane pokojnine na podlagi zavarovalnih dob in starosti v skladu s členom 68a ali poklicne pokojnine v skladu s členom 168;
3. nimajo zaposlitve, zaradi katere se je treba na podlagi tega zakonika ali zakonodaje druge države vključiti v obvezno zavarovanje, pri čemer to ne velja za osebe na podlagi člena 114a(1) Kodeks na truda [(zakonik o delovnih razmerjih)].“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 17 DV je bolgarska državljanica. Od 1. decembra 2014 do 29. marca 2021 je pri različnih delodajalcih na področju socialnih in zdravstvenih storitev opravljala dejavnost zaposlene osebe v Združenem kraljestvu.
- 18 DV je kot oseba brez zaposlitve 2. aprila 2021 v Bolgariji na podlagi KSO vložila vlogo za uveljavljanje dajatev za brezposelnost. V podporo vlogi je DV predložila nekatere dokumente, med njimi izjavo o stalnem prebivališču zaradi uporabe člena 65(2) Uredbe št. 883/2004. Poleg tega je med Združenim kraljestvom in Republiko Bolgarijo potekala elektronska izmenjava podatkov v zvezi s položajem DV.
- 19 Bolgarski nosilec zavarovanja za primer brezposelnosti je z odločbo z dne 18. avgusta 2021 to vlogo zavrnil, ker zavarovalnim dobam, ki jih je DV dosegla v Združenem kraljestvu do 29. marca 2021, niso sledile dobe, v katerih bi bila vključena v socialno zavarovanje v Bolgariji. Po mnenju tega organa se ne uporablja člen 30 Sporazuma o izstopu, ker se je z vrnitvijo DV v Bolgarijo prekinil čezmejni položaj, v katerem je bila ob koncu prehodnega obdobja iz člena 126 Sporazuma o izstopu (v nadaljevanju: prehodno obdobje), in sicer 31. decembra 2020, in se zato njen položaj ne nanaša več hkrati na državo članico in Združeno kraljestvo. Poleg tega naj, kar zadeva člen 32 tega sporazuma, ki se nanaša na seštevanje zavarovalnih dob, dopolnjenih pred koncem in po koncu prehodnega obdobja, DV v Bolgariji ne bi bila zaposlena, česar prenehanje bi omogočalo ugotovitev, ali izpolnjuje pogoje o pravici do dajatev za brezposelnost, zahtevane z bolgarskim pravom.
- 20 Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 27. septembra 2012 zavrnila pritožbo, ki jo je DV vložila zoper to odločbo. DV je zoper to zavrnilno odločbo vložila tožbo pri predložitvenem sodišču, Administrativen sad Veliko Tarnovo (upravno sodišče v Velikem Tarnovu, Bolgarija).
- 21 Po mnenju tega sodišča je presoja zakonitosti navedene zavrnilne odločbe povezana s tem – ali celo odvisna od tega – ali se ob upoštevanju 31(1) Sporazuma o izstopu za položaj iz postopka v glavni stvari uporabljajo pravila iz členov od 61 do 65 Uredbe št. 883/2004 in določbe Uredbe št. 987/2009, s katerimi so konkretizirana ta pravila, ali pa se – zgolj za seštevanje zadevnih dob – uporabi člen 32 tega sporazuma.
- 22 Navedeno sodišče meni, da položaj DV ne ustreza primeru iz člena 30(1)(c) navedenega sporazuma, ki ga za upoštevne šteje tožena stranka v postopku v glavni stvari, ampak primeru iz člena 30(1)(a), ki se uporablja za državljane Unije, za katere ob koncu prehodnega obdobja velja zakonodaja Združenega kraljestva.
- 23 Predložitveno sodišče glede uporabe člena 31(1) Sporazuma o izstopu in s tem določb Uredbe št. 883/2004 pojasnjuje, da po mnenju tožene stranke v postopku v glavni stvari položaj DV ne spada med primere iz člena 30(1) tega sporazuma, ker je njihova uporaba pogojena s členom 30(2) navedenega sporazuma, v skladu s katerim so osebe iz člena 30(1) zajete, „dokler“ so neprekinjeno v enem od v njem navedenih položajev, ki hkrati zadeva državo članico in Združeno kraljestvo. S prenehanjem zaposlitve DV v Združenem kraljestvu 29. marca 2021 naj bi se končal položaj, v katerem je bila.
- 24 V zvezi s tem se to sodišče sprašuje, ali je treba izraz „dokler“ razlagati tako, da osebe iz navedenega člena 30(1) spadajo med položaje iz te določbe zgolj tedaj, ko so v tem položaju, ali pa tako, da te osebe – ob upoštevanju logike zadevnih določb Sporazuma o izstopu in cilja, ki mu ta

sledi – še naprej spadajo v okvir navedene določbe, če so bile v navedenem položaju ves čas prehodnega obdobja, tako da sprememba položaja, do katere pride po tem obdobju, ne vpliva na uporabo te določbe.

- 25 Podredno se navedeno sodišče sprašuje o morebitni uporabi člena 30(3) Sporazuma o izstopu za spor v glavni stvari, ker je po njegovem mnenju položaj DV zajet s členom 10(1)(a) tega sporazuma, na katerega napotuje ta odstavek 3. V zvezi s tem se sprašuje, ali je z omejitvijo iz člena 30(4) navedenega sporazuma uporaba navedenega odstavka 3 za DV izključena, ker ta po koncu delovnega razmerja nima več pravice do prebivanja v Združenem kraljestvu, ali pa se ta omejitev nanaša na obstoj pravice do prebivanja ali dela, ki se uveljavlja po poteku prehodnega obdobja, ne da bi bil upošteven trenutek, na katerega se je ta pravica po poteku tega obdobja končala.
- 26 V teh okoliščinah je Administrativen sad Veliko Tarnovo (upravno sodišče v Velikem Tarnovu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba določbo člena 30(2) [Sporazuma o izstopu] v povezavi z njegovim členom 30(1)(a) razlagati tako, da osebe iz druge določbe spadajo na osebno področje uporabe člena 31(1) Sporazuma, če so bile v celotnem prehodnem obdobju neprekinjeno državljanke države članice in je zanje hkrati veljala zakonodaja Združenega kraljestva, ali jo je treba razlagati tako, da osebe na podlagi člena 30(1)(a) tega sporazuma spadajo na področje uporabe člena 31(1) [navedenega sporazuma] le, dokler so na koncu prehodnega obdobja in/ali po njegovem koncu zaposlene v Združenem kraljestvu?
2. Ali je treba določbo člena 30(2) [Sporazuma o izstopu] v povezavi z njegovim členom 30(1)(c) razlagati tako, da osebe iz druge določbe spadajo na osebno področje uporabe člena 31(1) Sporazuma, če so kot državljanke Unije v celotnem prehodnem obdobju neprekinjeno in izključno prebivale v Združenem kraljestvu in je zanje hkrati v celotnem prehodnem obdobju do njegovega konca veljala zakonodaja zgolj ene države članice, ali jo je treba razlagati tako, da osebe na podlagi člena 30(1)(c) tega sporazuma ne spadajo na osebno področje uporabe člena 31(1) [navedenega sporazuma], če so po koncu prehodnega obdobja prenehale stalno prebivati v Združenem kraljestvu?
3. Ali je treba določbe odstavka 4 člena 30 v povezavi z odstavkom 3 tega člena [Sporazuma o izstopu], če bo Sodišče določbe člena 30(2) Sporazuma v povezavi z njegovim členom 30(1)(a) in (c) razložilo tako, da se te določbe ne uporabljajo za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, ker je državljan Unije po koncu prehodnega obdobja prenehal stalno prebivati v Združenem kraljestvu, razlagati tako, da osebe, ki prebivajo v državi gostiteljici ali delajo v državi zaposlitve, ne spadajo več na področje uporabe določbe člena 30(1) [navedenega sporazuma], če so njihova pravna razmerja, ki so jih sklenile kot zaposlene osebe (delavci), prenehala in so zaradi tega izgubile pravico do prebivanja ter po koncu prehodnega obdobja zapustile državo zaposlitve oziroma državo gostiteljico, ali jih je treba razlagati tako, da se omejitev, ki jo določa člen 30(4) [istega sporazuma], nanaša na pravico do prebivanja in pravico do zaposlitve, ki sta se izvrševali po koncu prehodnega obdobja, ne da bi bilo pomembno, kdaj sta ti pravici prenehali, če sta po koncu prehodnega obdobja še obstajali?“

Postopek pred Sodiščem

- 27 Na prvem mestu, predložitveno sodišče je predlagalo, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po hitrem postopku predhodnega odločanja iz člena 105(1) Poslovnika Sodišča. To sodišče v podporo svojemu predlogu navaja, da DV po prenehanju opravljanja dejavnosti zaposlene osebe v Združenem kraljestvu ne prejema več dohodkov in da bo morda morala uveljavljati svojo pravico do dajatev za brezposelnost v tej državi v rokih in pod pogoji, določenimi z zakonodajo te države.
- 28 Predsednik Sodišča je po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca ta predlog s sklepom z dne 25. februarja 2022 zavrnil, ker po eni strani v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča niti interes posameznikov, da se čim prej določi obseg pravic, ki jih imajo na podlagi prava Unije, pa naj bo ta interes še tako pomemben in upravičen, niti gospodarsko ali družbeno občutljiva narava spora o glavni stvari ne pomenita, da je treba zadevo obravnavati po hitrem postopku v smislu člena 105(1) Poslovnika (sklep predsednika Sodišča z dne 27. februarja 2019, M. V. in drugi, C-760/18, neobjavljen, EU:C:2019:170, točka 18 in navedena sodna praksa), ter ker po drugi strani v zvezi z morebitno potrebo, da DV svojo pravico do dajatev za brezposelnost uveljavlja v Združenem kraljestvu, predložitveno sodišče ni pojasnilo, kakšen bi bil rok, za to določen z zakonodajo te države, niti ni navedlo razlogov, zaradi katerih je DV preprečeno, da to pravico uveljavlja pred odločitvijo Sodišča o obravnavanem predlogu za sprejetje predhodne odločbe.
- 29 Na drugem mestu, Sodišče je 30. septembra 2022 na to sodišče nasloвило zahtevo za informacije, in sicer, katera je bila država stalnega prebivališča DV v smislu člena 1(j) in člena 65(2) Uredbe št. 883/2004 med obdobjem opravljanja dejavnosti zaposlene osebe v Združenem kraljestvu med 1. decembrom 2014 in 29. marcem 2021.
- 30 Navedeno sodišče je 11. oktobra 2022 na to zahtevo odgovorilo, da je bila v vsem tem obdobju država stalnega prebivališča DV Združeno kraljestvo, kot je razvidno iz elektronske izmenjave podatkov med to državo in Republiko Bolgarijo ter iz izjave o stalnem prebivališču, ki jo je DV predložila zaradi uporabe člena 65(2) Uredbe št. 883/2004.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 31 Člen 99 Poslovnika določa, da če je iz sodne prakse mogoče jasno sklepati, kakšen je odgovor na vprašanje, predloženo v predhodno odločanje, ali če odgovor na tako vprašanje ne dopušča nobenega razumnega dvoma, lahko Sodišče na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odloči z obrazloženim sklepom.
- 32 To določbo je treba uporabiti v tej zadevi.
- 33 Uvodoma je treba spomniti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki je uveden s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika lahko Sodišče po potrebi ne le preoblikuje vprašanja, ki so mu bila predložena, ampak tudi upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v vprašanjih ni sklicevalo (sodba z dne 12. januarja 2023, RegioJet, C-57/21, EU:C:2023:6, točka 92 in navedena sodna praksa).

- 34 V obravnavani zadevi se postavlja vprašanja nanašajo na razlago zgolj členov 30 in 31 Sporazuma o izstopu ter se z njimi poskuša ugotoviti, ali se ta člena uporabljata za položaj, kot je ta v postopku v glavni stvari, v katerem se oseba, ki je več let delala na ozemlju Združenega kraljestva, po koncu prehodnega obdobja vrne v Bolgarijo in v tej državi članici zahteva dodelitev dajatev za brezposelnost.
- 35 V zvezi s tem je iz šestega odstavka preambule tega sporazuma razvidno, da je treba zagotoviti vzajemno zaščito za državljane Unije in državljane Združenega kraljestva, ki so uveljavljali pravice do prostega gibanja pred datumom, določenim v navedenem sporazumu, še zlasti tiste, ki izhajajo iz obdobja socialnega zavarovanja.
- 36 Poleg tega je v členu 7(1) Sporazuma o izstopu pojasnjeno, da za namene tega sporazuma sklicevanje na države članice in pristojne organe držav članic v določbah prava Unije, ki se uporabljajo na podlagi tega sporazuma, vključuje Združeno kraljestvo in njegove pristojne organe, razen nekaterih izjem.
- 37 Iz tega izhaja, da cilj Sporazuma o izstopu ni ustvariti pravice, neodvisne od prava Unije, temveč zaščititi pravice, uveljavljane na podlagi tega prava pred koncem prehodnega obdobja, na ta način, da se določbe navedenega prava iz tega sporazuma uporabijo za položaje, opredeljene v njem, ki zajemajo državljane, zakonodajo ali ozemlje Združenega kraljestva.
- 38 Natančneje, člen 31 Sporazuma o izstopu, ki je del naslova III drugega dela tega sporazuma, naslovljen „Koordinacija sistemov socialne varnosti“, v odstavku 1 določa, da se pravila in cilji iz, med drugim, Uredbe št. 883/2004 uporabljajo za osebe, za katere velja ta naslov.
- 39 Iz tega izhaja, da je treba ugotoviti – preden se preuči, ali je mogoče določbe Sporazuma o izstopu uporabiti za položaj, kot je ta v postopku v glavni stvari – ali bi se določbe Uredbe št. 883/2004, na katere se sklicuje DV, zanj lahko uporabile neodvisno od izstopa Združenega kraljestva iz Unije ali od tega, da je dejavnost zaposlene osebe opravljala v tej državi in ne v državi članici Unije. Če namreč ne bi bilo tako, ne bi obstajala pravica – ki naj bi jo ščitil Sporazum o izstopu – pridobljena na podlagi te uredbe v zvezi z obdobjem dejavnosti zaposlene osebe, ki jo je DV opravljala v Združenem kraljestvu.
- 40 V obravnavani zadevi je iz predložitvene odločbe po eni strani razvidno, da je bolgarski nosilec zavarovanja za primer brezposelnosti DV zavrnil dodelitev dajatev za brezposelnosti, ker se je DV – potem ko je dopolnila zavarovalne dobe v Združenem kraljestvu na podlagi opravljanja dejavnosti zaposlene osebe na ozemlju te države – vrnila v Bolgarijo, kjer je zahtevala pravico do take dajatve, ne da bila na ozemlju te države članice zaposlena ali dopolnila zavarovalno dobo. Po drugi strani predložitveno sodišče ocenjuje, da je na podlagi člena 31(1) Sporazuma o izstopu zakonitost te zavrnilne odločbe pogojena z uporabo določb členov od 61 do 65a Uredbe št. 883/2004 za take okoliščine.
- 41 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 61 te uredbe v odstavku 1 med drugim določa, da pristojni nosilec države članice, katere zakonodaja določa, da je pridobitev pravice do dajatev za brezposelnost odvisna od dopolnitve zavarovalnih dob, po potrebi upošteva zavarovalne dobe, dopolnjene po zakonodaji katere koli druge države članice, kakor da bi bile dopolnjene po zakonodaji, ki jo uporablja. Vendar je iz odstavka 2 tega člena 61 razvidno, da je razen v primerih iz člena 65(5)(a) navedene uredbe uporaba navedenega člena 61(1) pogojena s tem, da je v skladu z zakonodajo, po kateri je vložen zahtevek za dajatve, oseba neposredno pred tem dopolnila zavarovalne dobe, če so te zahtevane s to zakonodajo.

- 42 Ker je iz člena 54a(1) KSO razvidno, da je z bolgarsko zakonodajo pridobitev pravice do dajatev za brezposelnost pogojena z dopolnitvijo zavarovalnih dob, in ker DV po vrnitvi v Bolgarijo ni dopolnila nobene take dobe, bi lahko na podlagi Uredbe št. 883/2004 s seštevanjem zavarovalnih dob, dopolnjenih v drugi državi, v tem primeru v Združenem kraljestvu, zahtevala dajatve za brezposelnost le, če bi njen položaj ustrezal položaju iz člena 65(5)(a) navedene uredbe v povezavi s členom 65(2).
- 43 V zvezi s tem člen 65(2), prvi stavek, navedene uredbe določa, da mora biti popolnoma brezposelna oseba, ki je med svojo zadnjo dejavnostjo zaposlena ali samozaposlena oseba stalno prebivala v državi članici, ki ni pristojna država članica, in še naprej stalno prebiva v tej državi članici ali se vrne v to državo članico, na razpolago službam za zaposlovanje v državi članici stalnega prebivališča. Taka oseba v skladu s tem členom 65(5)(a) prejema dajatve za brezposelnost v skladu z zakonodajo države članice stalnega prebivališča, kakor da bi med opravljanjem zadnje dejavnosti zaposlena ali samozaposlena oseba zanj veljala ta zakonodaja. Te dajatve zagotovi nosilec v kraju stalnega prebivališča.
- 44 Iz odgovora na zahtevo za informacije, ki je naveden v točkah 29 in 30 tega sklepa in ki ga je posredovalo predložitveno sodišče, ki je v okviru postopka na podlagi člena 267 PDEU edino pristojno za presojo dejanskega stanja spora, o katerem odloča (glej v tem smislu sodbo z dne 15. septembra 2022, Fossil (Gibraltar), C-705/20, EU:C:2022:680, točka 37 in navedena sodna praksa), jasno izhaja, da je DV v celotnem obdobju, ko je na ozemlju Združenega kraljestva opravljala dejavnost zaposlene osebe, stalno prebivala v smislu člena 1(j) in člena 65(2) Uredbe št. 883/2004 v tej državi, ki je bila v tem obdobju pristojna država v smislu te zadnje določbe. Šele po prenehanju te dejavnosti zaposlene osebe se je DV vrnila v Bolgarijo, da bi zahtevala dodelitev dajatev za brezposelnost pri pristojnem organu te države članice.
- 45 Iz tega izhaja, da je treba na predhodno vprašanje iz točke 39 tega sklepa odgovoriti, da je treba člen 65(2) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da se ne uporablja za položaj, v katerem oseba zahteva dodelitev dajatev za brezposelnost pri pristojnem organu države članice, v kateri ni dopolnila zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali dob samozaposlitve in na ozemlje katere se vrne po koncu zavarovalne dobe, dobe zaposlitve ali dobe samozaposlitve, dopolnjene v drugi državi, v kateri je stalno prebivala v smislu te določbe v celotnem tem obdobju.
- 46 Ob upoštevanju odgovora na to predhodno vprašanje na vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, ni treba odgovoriti.

Stroški

- 47 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Člen 65(2) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012

je treba razlagati tako, da

se ne uporablja za položaj, v katerem oseba zahteva dodelitev dajatev za brezposelnost pri pristojnem organu države članice, v kateri ni dopolnila zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali dob samozaposlitve in na ozemlje katere se vrne po koncu zavarovalne dobe, dobe zaposlitve ali dobe samozaposlitve, dopolnjene v drugi državi, v kateri je stalno prebivala v smislu te določbe v celotnem tem obdobju.

Podpisi